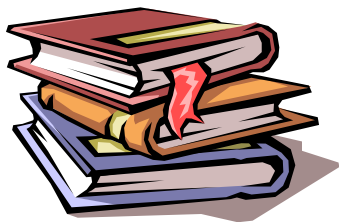

Dobre praktyki (studenckie) w gminnych bibliotekach publicznych

Dr Wanda Matras-Mastalerz
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN
w Krakowie

Dynamika zmian w przeprowadzaniu praktyk w Instytucie Bibliotekoznawstwa UP w Krakowie

---

Przed 2000 r. łączna ilość godzin praktyk na studiach stacjonarnych pięcioletnich jednolitych wynosiła 150-180 godzin w ciągu całego toku studiów.

Wprowadzenie 240-300 godzin uzasadniono koniecznością przygotowania studenta do przyszłej pracy zawodowej w różnego typu placówkach.

Założenia: student poznaje specyfikę pracy w różnych typach instytucji, w których może później podjąć pracę zawodową i jest przygotowany do pełnienia swoich różnorodnych funkcji w tychże placówkach.

Projekt Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego

(Projekt sfinansowany ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności na podstawie umowy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego „FRSI”).

W 2010 r. IINiB UP w Krakowie przystąpił do konkursu w ramach Projektu: ***Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych***

- - zaprojektowanie i wdrożenie programu praktyk licencjackich;
- zaprojektowanie i wdrożenie programu praktyk magisterskich.

Działania organizacyjne oraz przebieg praktyk w małych bibliotekach gminnych odbywały się w następującym porządku:

Praktykę poprzedziły działania przygotowawcze: autor projektu (będący jednocześnie Opiekunem praktyk ze strony Uczelni) nawiązał kontakty z małymi bibliotekami gminnymi i wyłonił z nich dwie do przeprowadzenia praktyk studenckich:

- **Bibliotekę Publiczną w Zielonkach, ul. Galicyjska 17a** (Kierownik: mgr Mariusz Zieliński)
- **Gminną Bibliotekę Publiczną w Wielkiej Wsi ul. Krakowska 53** (dyrektor: mgr Joanna Patej).

Działania organizacyjne oraz przebieg praktyk w małych bibliotekach gminnych odbywały się w następującym porządku:

W czasie specjalnie zorganizowanego spotkania Opiekun praktyk zachęcił Studentów II roku studiów licencjackich (dziennych) oraz I roku studiów mgr do odbycia praktyki w małych bibliotekach gminnych poprzez zainteresowanie ich tym typem placówek, pokazanie korzyści płynących z odbywania praktyk, możliwości odbycia stażów oraz podejmowania pracy w tychże placówkach.

Działania organizacyjne oraz przebieg praktyk w małych bibliotekach gminnych

---

Stosując kryterium osiągniętych wyników w nauce, aktywności w organizacjach studenckich i innych działaniach na rzecz uczelni Opiekun praktyk (autor projektu) wybrał studentów do odbywania praktyki w wytypowanych placówkach:

-II rok studia stacjonarne licencjackie: Aleksandra Walocha, Urszula Tylek

**-I rok studia mgr stacjonarne:
Anna Białek, Aneta Jazowska**

Działania organizacyjne oraz przebieg praktyk w małych bibliotekach gminnych

---

- W czasie spotkania wszystkich zainteresowanych stron Opiekun praktyk przedstawił zasady realizacji projektów (zaakceptowanych przez Studentów, Opiekunów praktyk i Opiekunów Bibliotecznych).
- Realizacja „idei projektowej” wymagała intensywnej, ścisłej współpracy Praktykanta, Opiekuna bibliotecznego i Opiekuna praktyk. Studenci jeszcze przed stworzeniem projektu, zapoznali się szczegółowo z miejscem przyszłych praktyk i dopiero wtedy przygotowali odpowiedni projekt do potrzeb i możliwości placówki.

Program praktyk

Stworzony program praktyk korespondował ściśle z programem studiów, a zwłaszcza z tematyką realizowaną w ramach przedmiotów zawodowych (bibliotekarstwa, bibliografii, czytelnictwa i informacji naukowej). Student, kierowany na praktykę ma okazję zastosować w bezpośrednim działaniu swoją wiedzę teoretyczną.

Doskonalenie umiejętności zawodowych

Praktyka obejmowała doskonalenie umiejętności zawodowych:

- gromadzenie zbiorów, ewidencja,
- opracowanie formalne i rzeczowe zbiorów,
- wyszukiwanie informacji,
- obsługa programów i systemów komputerowych,
- wykonywanie statystyki bibliotecznej,
- przeprowadzanie Skontrum itd.

Doskonalenie umiejętności pedagogicznych

- nawiązanie kontaktu z czytelnikiem bądź osobą poszukującą informacji (praca indywidualna z użytkownikiem o specjalnych potrzebach czytelniczych, praca z czytelnikiem zbiorowym i zespołowym: np. organizowanie wystaw, przeprowadzanie konkursów).

Ponadto, w trakcie praktyk studenci wykonywali zadania z zakresu szeroko rozumianej propagandy bibliotecznej, reklamy i marketingu książki i czytelnictwa.

Realizacja projektu

W Bibliotece Publicznej w Zielonkach oraz Gminnej Bibliotece Publicznej w Wielkiej Wsi realizowano projekty: **„Biblioteczna promocja czytelnictwa i kultury”**.

W ramach realizacji projektów prowadzono działania związane z szeroko rozumianą pedagogiką biblioteczną:

- cykl spotkań z dziećmi ze Szkoły Podstawowej w Wielkiej Wsi,
- zajęcia biblioterapeutyczne niwelujące złość i agresję wśród dzieci (przykładowy scenariusz „Jak być królem własnych pazurów”,
- praktykanci przeprowadzali warsztaty: „Biblioteka przyjazna dziecku”, podczas których odbywały warsztaty z biblio- i bajkoterapii, muzykoterapii i arteterapii,
- organizowali naukę korzystania z komputerów dla małych dzieci poprzez gry i zabawy,
- samodzielnie organizowali spotkania autorskie, promujące twórczość autorów związanych ze środowiskiem lokalnym,

Realizacja projektu

- uczestniczyli w organizacji konkursu i wystawy z cyklu „Małe Ojczyzny” zorganizowanych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie i promujących Gminę Zielonki i jej kulturę w regionie,
- przeprowadzili konkurs w I klasie Szkoły Podstawowej w Wielkiej Wsi sprawdzający wiedzę z zakresu znajomości lektury „Kubuś Puchatek”, który cieszył się ogromnym zainteresowaniem uczniów i nauczycieli,
- brali udział w klubowych zebraniach czytelników gminnego klubu dyskusyjnego książki,
- stworzyli specjalne oferty dla dzieci dyslektycznych, z problemami w nauce, z ADHD itd.
- zajmowali się poradnictwem w zakresie tematyki lektury i jej wyboru dla dzieci i rodziców,
- pracowali z osobami niepełnosprawnymi, wykluczonymi i chorymi.

Korzyści wynikające z organizacji praktyk

- Dzięki Projektowi nawiązała się ścisła współpraca pomiędzy IINiB UP w Krakowie oraz Bibliotekami biorącymi udział w projekcie (nierzadko wykraczająca poza obręb prowadzonych działań określonych w projekcie),
- Kontakty zaowocowały deklaracją dalszych działań przez wszystkie strony biorące udział w Projekcie, oraz konkretnymi formami współdziałania nakreślonymi na kolejny rok akademicki 2011/2012,
- Aktywność studentów została dostrzeżona przez media lokalne i ukazało się kilka krótkich notek informacyjnych bardzo pozytywnie oceniających działania studentów na rzecz dzieci i seniorów (filia Węgrzce),
- Działalność wybranych bibliotek stała się tematem prac licencjackich i magisterskich,
- Studenci postanowili kontynuować współpracę z bibliotekami w ramach wolontariatu.

Trudności w organizowaniu praktyk

Podstawową trudnością dla studentów studiów stacjonarnych było ustalenie terminu praktyk na jeden dzień w tygodniu (przez okres semestru) co utrudniało odbywanie praktyk w bibliotekach usytuowanych poza Krakowem czyli w małych bibliotekach gminnych.

Problem stanowił także brak środków finansowych bibliotek na organizowanie imprez czytelniczych i zakup potrzebnych materiałów oraz brak sal (pomieszczeń) potrzebnych do przeprowadzenia spotkań.

Ocena projektu Opiekuna Bibliotecznego: (dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Wielkiej Wsi: mgr Joanny Patej)

„Dzięki współpracy pomiędzy Uczelnią, Biblioteką, a Praktykantem wszystkie strony zyskały wiele profitów. Przede wszystkim możliwość zrealizowania projektu „Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujący w małych bibliotekach gminnych”, co przyczyniło się do postrzegania Uczelni i Biblioteki jako instytucji otwartych na innowacje i rozwój. Realizując praktyki student miał możliwość sprawdzić swoją wiedzę teoretyczną w praktyce, jak również wdrożyć wiele swoich ciekawych pomysłów.

Ocena projektu Opiekuna Bibliotecznego: (dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Wielkiej Wsi: mgr Joanny Patej)

Realizowany projekt przyczynił się do promocji biblioteki w oraz jej postrzeganiu jako instytucji ważnej i wychodzącej naprzeciw oczekiwaniom społecznym. Dzięki grantowi biblioteka będzie mieć możliwość zakupu nowości książkowych, które są niezbędne, aby spełniać oczekiwania wymagających czytelników, a co najważniejsze przyciągnąć ich do biblioteki”.

Co z tego wynika?

„Biblioteka jest zainteresowana dalszą współpracą przy realizacji praktyk i innych działań mających na celu poprawę wizerunku małych gminnych bibliotek”

(Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej
w Wielkiej Wsi: mgr Joanna Patej)

Ocena projektu Opiekuna Bibliotecznego: (dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Wielkiej Wsi: mgr Joanny Patej)

„Realizowany program oceniam bardzo pozytywnie, ponieważ daje on studentowi możliwość intensywnego rozwoju i wykorzystania zdobytej na studiach wiedzy w praktyce. Przy małej liczbie godzin zajęć praktycznych realizowanych w toku studiów, te dodatkowe praktyki znacznie poszerzyły moją wiedzę i umiejętności, pozwoliły zdobyć doświadczenie oraz potwierdziły, że najważniejsi w pracy bibliotekarza są czytelnicy. Mam nadzieję, że dodatkowa liczba odbytych praktyk zwiększy moją szansę na zdobycie pracy w tym zawodzie”.

Praktyki w ocenie autora Projektu: dr Wandy Matras-Mastalerz IINiB UP w Krakowie

---

„Dzięki Projektowi nawiązała się ścisła współpraca pomiędzy IINiB UP w Krakowie (zwłaszcza Autorką projektu oraz wytypowanymi Studentkami), Biblioteką Gminną w Wielkiej Wsi, a także Szkołą Podstawową w Wielkiej Wsi. P. Studentki samodzielnie stworzyły i zrealizowały projekt, zaś doświadczenia, które zdobyły wykorzystają w pisanych pracach magisterskich.

Praktyki w ocenie autora Projektu: dr Wandy Matras-Mastalerz IINiB UP w Krakowie

---

Kontakty zaowocowały deklaracją dalszej współpracy przez wszystkie strony biorące udział w Projekcie, oraz konkretnymi formami współdziałania nakreślonymi na kolejny rok akademicki 2011/2012.

Aktywność Praktykantek została dostrzeżona przez media lokalne i ukazało się kilka krótkich notek informacyjnych bardzo pozytywnie oceniających działania Studentek na rzecz dzieci”.

Ocena projektu Opiekuna Bibliotecznego:

(Kierownika Biblioteki Publicznej w Zielonkach:
mgr Mariusza Zielińskiego)

-
- „Pani Aleksandra Walocha po zakończeniu praktyki zgłosiła się na wolontariat do naszej biblioteki (co świadczy o jej zaangażowaniu i zainteresowaniu placówką). Współpraca ze studentką przebiegała bardzo dobrze, była zainteresowane pogłębianiem swoich wiadomości i umiejętności, bardzo aktywna i sumienna w wykonywaniu wszystkich czynności. Jest na pewno bardzo dobrą kandydatką na aktywną, młodą bibliotekarkę, mogącą pracować w małych bibliotekach gminnych.

Ocena projektu Opiekuna Bibliotecznego: (Kierownika Biblioteki Publicznej w Zielonkach: mgr Mariusza Zielińskiego)

- Dzięki rozpoczętej współpracy z Instytutem Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN a Biblioteką Publiczną w Zielonkach ustalono 3 tematy prac dyplomowych pisanych przez studentów IINiB UP, pod kierunkiem dr Wandy Matras-Mastalerz. Prace te obecnie są w trakcie powstawania. Dzięki temu jeszcze bardziej zacieśniły się kontakty pomiędzy naszą biblioteką a Instytutem Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP w Krakowie. Współpraca między naszymi placówkami przebiega bardzo dobrze. Liczymy na to, że dalsze owoce naszej współpracy przyniosą korzyść zarówno naszej bibliotece jak również studentom i Państwa uczelni”.

Ocena projektu Opiekuna Bibliotecznego:

(Kierownika Biblioteki Publicznej w Zielonkach: mgr Mariusza Zielińskiego)

- Pani Urszula Tylek po zakończeniu praktyki (z racji swoich teatralnych zainteresowań) nawiązała za pośrednictwem naszej biblioteki kontakty z Przedszkolem Samorządowym w Bibicach i wystawiła tam wraz ze swoją grupą teatralną sztukę dla dzieci.
- Współpraca ze studentką przebiegała bardzo dobrze, była zainteresowana pogłębianiem swoich wiadomości i umiejętności, bardzo aktywna i sumienna w wykonywaniu wszystkich czynności. Jest na pewno bardzo dobrą kandydatką na aktywną, młodą bibliotekarkę, mogącą pracować w małych bibliotekach gminnych”.

Dziękuję za uwagę